

שאלות ונידונים לעיוני וחידודי בענינים שונים

מנחם אב תשפ"ג

**שאלות ונידונים
לעיוני וחידודי
בענינים שונים**

מנחם אב תשפ"ג

להצלחת וישועת ידידינו היקרים

ה"ה אברהם בן מירב

ה"ה דוד צבי בן חנה

ה"ה אריאל בן מזל

נדבת החפץ בעילום שמו

יו"ל ע"י מערכת

שיעורי מורינו

הגאון רבי נחום נבנצאל שליט"א

הערות והארות בטל' המערכת 0533119084

ובכתובת: A859309@GMAIL.COM

לבירורים בעניין הקונטרס אפשר גם בטל' 0527175194

שאלות

א. אחד שבא לאכול מאכל כשר, ויורו לו שעדיף שיאכל מאכל האסור, לדעת אחד מן התנאים.

ב. אחד שבא לבשל, ואומרים לו שעדיף שיבשל בשר בחלב, לשי' אחד מן התנאים.

ג. כמה חייבי כריתות יש.

ד. אשה שעובר עליה בכרת והיא ב'הרג ואל יעבור', ומ"מ אין זה מעכב לא דתפסי בה קידושין, ואין הולד ממזר [חוץ מנדה].

ה. אחד שעושה מעשה שחייב מיתה על זה, ומ"מ כשר לעדות.

ו. אדם שנוסע להצלת נפשות, ורואה על הכביש חפץ קטן, ואינו יכול לנסוע מבלי להזיק החפץ, ואומרים שימות ואל יסע [לשי' אחת בראשונים].

ז. הולך ברחוב ואחזו בולמוס וחייב לאכול, ורואה שקית עם אוכל שנאבד ממישהו, ואומרים לו שאסור לו לקחת, אלא צריך ליכנס לבית חבירו ולגנוב משם אוכל.

ח. אחד גזל מהשני חפץ והנגזל מתגבר עליו ולוקח את הגזילה בחזרה, והשני - הנגזל שהתגבר עליו, חייב מיתה.

ט. אחד שפסול לעדות, ואכל חתיכת נבילה ומחמת כן חוזר ונהיה כשר לעדות.

י. שני אנשים, האחד הרים יד על חבירו להכותו והוא פסול לעדות והשני הרים יד והכהו ממש והוא כשר לעדות, לחד שיטה באחרונים.

יא. היאך משכחת, אחד שחציו יהודי וחציו גוי [לא באופן של חצי עבד].

יב. חציו גדול וחציו קטן.

יג. גדול שחוזר להיות קטן, וצ"ע.

יד. אומר שני מילים ומקיים מצוה דאוריתא, כמה אופנים (לא כשמחיל חלויות, דבדיבוריה איתעביד מעשה).

טו. אחד שהוא גוי מדרבנן ומדאורייתא הוא יהודי.

טז. שני אנשים יושבים בביתם באותה העת ועם אותם תנאים ואינם עושים כלום, ואחד מהם מקיים כל רגע מצוה דאוריתא, והשני לא.

יז. בן ספרד הנוהג כדעת השו"ע ומותר לו לומר לבן אשכנז – הנוהג כרמ"א שיכין לו כוס תה בשבת, אבל רק אם הוא גדול, ואם הוא קטן אסור לומר לו שיכין, וצ"ע.

יח. שני אנשים אוכלים חתיכת מאכל האסור, וכל אחד בעיר אחרת, ואחד עובר הרבה יותר איסורים מהשני אף שזה אותו מאכל.

יט. במג"א כתוב שצריך לקפל הטלית במוצ"ש, משכחת לה שלא יהא צריך לקפל.

כ. יהודי וגוי שישבו יחד בסעודה, והגישו להם תפו"א, והיהודי אומר לגוי לך אסור לאכול ולי מותר.

כא. שנים השתתפו בשמחה, ובעה"ב עישר, ואומר לאחד אתה לא יכול להסתמך על ההפרשה שלי ואסור לך לאכול משום טבל.

כב. אחד שאמר קונם עלי לחם היום אם מחר אניח תפילין ואכל היום לחם, אם מותר לו למחרת להניח תפילין.

כג. קטן וגדול שהזיקו, והגדול פטור, והקטן חייב כשיגדל [לפי השיטות שצריך לשלם כשיגדל].

כד. הנה אסור לדבר בלימוד לפני ברכות התורה, משכחת לה שאחד פגש את השני והתחיל לדבר עמו בלימוד ויהא מותר לו לדבר עמו אף שזה לפני ברכת התורה.

כה. קורא קריאת שמע בכוונה, ועובר על לאו מן התורה.

כו. מיד כשנעשה גדול, צריך לחשוב בדעתו על איזה מעשה לשם מצוה, ואם לא כן מבטל מצוה מן התורה.

כז. לקח ארבע מינים, ואח"כ חשב משהו ומתחייב לקחתם עוד הפעם.

כח. אופן שיש מקום לומר שמחוייב להפקיר את ביתו ואם לא יעשה כן יעבור על לאו דאורייתא.

כט. מצות עשה שצריך ליתן עליה כל ממונו.

ל. מצות עשה ששכרה בעוה"ז.

לא. מצות עשה שמקימים אותה בכל שבוע כמה מאות פעמים ולא צריכים לכוון בה לשם מצוה, אף למ"ד מצוות צריכות כוונה.

לב. מקיים מצווה אחת ויהיה צריך לברך עליה שמונה פעמים.

לג. עשה קידוש, והוא לא יצא והשומעים יצאו.

לד. עשה קידוש ונתכוין להוציא השומעים והם התכוונו לצאת, ומכל מקום הוא יצא והשומעים לא יצאו.

לה. בירך ברהמ"ז, ואח"כ נתחייב לברך עוד הפעם, ואחר שבירך נתחייב עוד הפעם, בלא ששכח שום דבר להזכיר.

לו. אמר ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, ונזכר שבירך, מה יעשה להצילו מאיסור ודאי של ש"ש לבטלה.

לז. משכחת לה חתן וכלה שלא נגמר להם ה'שבע ברכות' באותו יום.

לח. אחד שיקדש אשה, ויעשה אופן שלא יוכל בעולם לגרשה.

לט. פסקו על גט שהוא פסול ומשום כך האשה מגורשת.

מ. שני אחים שכל אחד מהם צריך לכבד את האב השני [באופן ששניהם לא ת"ח].

מא. אם אשה חייבת במזוזה בדירת המגורים המשפחתית.

מב. עשה דבר שהוא ספק איסור, אם נפסל לעדות.

מג. טעה והניח סיר על האש בשבת לבשלו, ונזכר שיש בפנים חתיכות שאינם מבושלות, האם די במה שיוריד הסיר מהאש או שצריך לעשות עוד דבר.

מד. הניח על האש לבשל ולא התרו בו, ואח"כ התרו בו שיוריד, אם מתחייב סקילה.

מה. חולה יש שאפשרות או לבשל בשבילו אוכל או להביא מרה"ר לרה"י, דשתי הדברים באיסור סקילה, מה יותר חמור.

מו. חולה שיש אפשרות שיאכל ביוהכ"פ או שיעבור על איסור מלאכה, דשניהם בכרת, מה עדיף.

מז. אם מותר למחול חוב בשבת.

מח. אחד שחייב חוב לחבירו, אם מותר לסכם על הארכת הזמן, בשבת.

מט. היכי משכחת לה, ששתה משקין יותר משיעור ואינו יכול לברך ברכה אחרונה.

נ. מבואר בגמ' דאם עשה סעודה בערב שבת ושתה יין והגיע שבת לא צריך לברך בורא פרי הגפן על הקידוש, באיזה קידוש כן צריך לברך הגפן אף שישב מערב שבת ואמר הגפן.

נא. חולה שצריך לאכול דבר איסור, ויורו לו שעדיף שיכניסנו לפיו ויוציאנו ואח"כ יאכלנו, וצ"ע.

תשובות

א. אחד שאוכל ביוהכ"פ, הרי עובר על איסור כרת, ולרבי שמעון דאין איסור חל על איסור, עדיף שיאכל נבילה שהוא בלאו ואין איסור יוהכ"פ חל עליה, ולכאורה א"כ בכל חולה שיש בו סכנה נאמר כן שיאכל נבילה מדין הקל הקל, אלא דשם, אחרי שמתירים לו נבילה חל יוהכ"פ דכיון דכבר אינו אסור חל יוהכ"פ, וידוע שנחלקו האחרונים בסברא זו

ודאתינן לעניינא דאין איסור חל על איסור, יש לעמוד בעיקר שי' ר"ש דלעולם אין איסור חל על איסור אף בכולל ומוסיף, דאם כן לשי' הר"מ שבא על הפנוי' לוקה והיינו שאסורה מדאורייתא, היאך שייך לאו ומיתה דאשת איש, הא כבר נאסרה בהיותה פנויה, וצ"ע.

ב. מבואר בגמ' יבמות דף לד דזר ששימש במקדש בשבת אין איסור שבת חל עליו כיון דאיסור זרות קדים ואין איסור שבת חל על זרות, וא"כ מי שמבשל בשבת באיסור, עדיף לו שיבשל בשר בחלב ואז אין איסור שבת חל עליו, דומיא דזר שמשמש בשבת.

ג. שלושים ושבע, דבמשנה בכריתות איתא שלושים ושש, אבל יש עוד אחד, והוא, בועל ארמית, וכמבואר בגמ' סנהדרין דף פב דזהו כרת מדברי קבלה, והא דלא נכתב זה במשנה משום דבמשנה כתוב שלושים ושש כריתות האמורים בתורה וזה רק מדברי קבלה.

ד. בועל ארמית, דמפורש בגמ' סנהדרין דף פב דיש בה כרת, וברמב"ם מפורש כן, ובשו"ע מפורש דהיא ביהרג ואל יעבור, ומ"מ אין זה מעכב מתפיסת קידושין ואין הולד ממזר, ואף דלאו תפסי זהו מחמת שהיא גויה.

ה. רודף אחר חבריו או אחר הערוה, חייב מיתה [וכמבואר מהא דפטור מתשלום על כלים ששבר], ומ"מ לא נפסל לעדות כיון שלא עבר שום עבירה, ופשוט.

ו. אם החפץ שייך לאחר, הרי לשי' רש"י בהכונס דף ס. אסור לגזול אף בפיקו"נ.

ז. הגוזל מחבירו עובר על לא תגזול ועל השב תשיבם, ואילו הלוקח אבידה של חבירו ע"מ לגזלה עובר בלא תגזול ובלא תוכל להתעלם ובהשב תשיבם כמבואר דב"מ דף כו ע"ב וא"כ זה יותר חמור, וזה דבר מחודש, דלקחת מהשני יותר קל מאשר לקחת אבידתו, אמנם יש לדון דהרי מה שמותר לגזול בפיקו"נ אינו היתר על הלאו של גזילה, אלא אי"ז איסור כלל כיון דהשני משועבד לתת לו, וא"כ לא

עובר כלל על לא תוכל להתעלם, כיון דחייב לתת לו, וצ"ע בקטן שאינו מחויב לתת.

ח. בנתיבות כתב שכשיהודי גוזל מגוי קונה היהודי החפץ ונהיה שלו, והנה גוי שגוזל חייב מיתה, וא"כ יהודי שגזל מגוי והגוי יתגבר ויוציא מהיהודי יהא חייב מיתה, וזה תימה.

ט. הנשבע שלא לאכול חצי נבילה שבועה חלה עליו, כיון דאינו מפורש בתורה, וכתב הרע"א בתשו' קעד שאם אכל כזית נבילה הרי לא חל על החצי, דנתברר שהחצי הוא חצי מאיסור שלם, ואף דלא אכל בב"א, נמצא שמי שנשבע לא לאכול חצי נבילה ואכל, והיה עד לקידושין, הרי הוא פסול לעדות, ואם אח"כ יגמור כזית שלם נמצא שהיה כשר בזמן שאכל החצי, שמעתי.

י. בתשובות מהרי"ט תשו' מג אבן העזר כתב דהמרים יד על חבירו הרי הוא רשע מדרבנן ופסול מדרבנן, אמנם מי שהכה הרי כיון דאיכא דין משלם ואינו לוקה אינו נפסל, ועיין רע"א סי' לד שהביא לא כן.

יא. להראב"ד דאנדרוניס חצי איש וחצי אשה הרי בגיל י"ב חלק האשה נהיה גדול ויכול להתגר ויחלק האיש לא, וכן לאחר כן הרי חלק האשה לא חייב במילה ואם נתגר בלא מילה הרי חלק האשה יהודי וחלק האיש לא. וצ"ע.

יב. אנדרוניס לשי' הראב"ד שהוא חצי זכר חצי נקיבה הרי בגיל י"ב חציו גדול וחציו קטן וצ"ע.

יג. א) בשערי תשובה הלכות שופר כתב דאנדרוניס יש שסוברים דחודש הוא נקיבה חודש זכר, צ"ע אם בחודש שהוא נקיבה והוא בן י"ב נהיה גדול, ואח"כ שנהיה זכר חוזר להיות קטן ב) בקובץ הערות סי' יא כתב דעבד הואיל ודינו כאשה נהיה גדול בגיל י"ב, וצ"ע אם אח"כ כשמשחרר נהיה קטן מי שנהיה בן יג ביום א' חשון ועבר קו התאריך ושם יום קטן צ"ע אם חוזר להיות קטן.

יד. א) אומר בשבת תיבות שבת שלו' – גוט שבת, הרי קיים בזה מצוות קידוש דאורייתא, כמב' בדברי הגרעק"א סי' רע"א, ב) בשעת חליצת יבמה מצוה על כל העומדים לומר חלוץ הנעל.

טו. גר שנתגר ובטבילה היה לו חציצה מיעוט המקפיד הרי היה חציצה מדרבנן, וא"כ מדרבנן הוא גוי ומדאורייתא יהודי, וצ"ע אם חייב במצוות דרבנן, דאולי כיון שהוא מדרבנן גוי אינו חייב.

טז. הנה בשבת כל רגע ששובתים מקימים מצוה, ודעת רבותינו מרן הגר"א שטיינמן ומרן הגר"ג אדלשטיין זצלה"ה שאין מקיימים תשבות רק באופן שאם זה לא היה שבת היה עושה מלאכה, וא"כ מי שיושב כל היום וכותב הרי בשבת כל שניה הוא שובת, והשני שבכל היום בטל ממלאכה אינו מקיים כל רגע, והארכנו בזה בכמה מקומות.

יז. הנה בבישול בדבר לח פסק המחבר שיש בישול אחר בישול אם נצטנן, ודעת הרמ"א שאם הוא חם קצת אין בזה בישול אבל לדעת המחבר לא מהני חם קצת, ומעתה להרמ"א כשעושה תה, אם יש לו תמצית חמה קצת יכול לערות עליה מהמיחם וא"י בישול, אבל לדעת השו"ע זה בישול, ומ"מ אין כאן לפני עור, כמו שידוע מהאחרונים, כיון שהוא סובר כהשי' שמותר, אבל כשמבקש מילד קטן הרי זה איסור של ספיה, וספיה זהו לא שייך זה ההיתר האמור בלפני עור ולכא' כל שהנותן סובר שזה איסור עובר על ספיה, וצ"ע.

יח. ברעק"א תשו' קצ כתב דאיסור הנאה תלוי בפרוטה, ולפי"ז אם אחד אוכל ערלה בכזית והוא שוה בבני ברק שקל ובירושלים שקל וחצי, הרי בירושלים עובר יותר איסורים, לפי הפרוטות.

יט. הרבה טעו בביאור דברי המג"א וחשבו דכוונת המג"א דצריך להכין הטלית למחר לתפילה, אבל פשוט שא"י כוונת המג"א דהרי כתב וכן נהגו אנשי ציפורי, וכוונתו שבגמ' דף נג אמרו בברכות שאנשי ציפורי היו מגמרים הכלים במוציא שבת לשבת הבאה, וכוונתו כמו שביאר בהערות הגר"ש אלישיב דמכין עכשיו ע"י קיפולו לשבת הבאה, וא"כ זהו רק מי שיש לו שני טליתות אחד לשבת ואחד לחול אבל מי שיש לו רק אחד הרי בלא"ה זה לא הכנה לשבת הבאה, דהרי מחר יוריד את ההכנה, וכן כשיש חוה"מ אחרי השבת ולובש טלית של שבת לא צריך להכין לשבת הבאה ופשוט.

כ. במנח"ח ופמ"ג דנו שבגוי אין דין רוב, והנה נותן טעם לפגם מותר לשי' הרמ"א מדין ביטול ברוב, וא"כ אם בסיר הזה בישלו אתמול אבר מן החי ועבר יום, הרי ליהודי מותר, אבל לגוי אין ביטול ברוב וא"כ אין לו היתר של נטל"פ, אבל כתבו שבגוי אין כלל דין טעם כעיקר, וצ"ע אם הגוי צריך לנהוג כהרמ"א או כהמחבר.

כא. לוקח פטור מן המעשר, ובמנח"ח רוצה לומר דאם המוכר קנה בחזרה מהלוקח נתחייב עוד הפעם מן התורה, ולפי"ז אם אחד קנה מאחד פירות והפריש פירות הרי הפרשתו חלה רק מדרבנן, ואם הזמין את בעל הפירות שקנה ממנו

לשמחה והוא אוכל, הרי נהיה שלו ונתחייב מן התורה, וא"כ לא הועיל המעשר הקודם דרבנן לגבי המוכר שחייב מן התורה, וצ"ע, שמעתי.

כב. ברעק"א חולין פא נסתפק אם אחד שחט אותו ואת בנו בקדשים, ועכשיו אם לא יזרוק את הדם לא יעבור [דהוה שחיטה שאינה ראויה, שהרי"ז קרבן פסול] האם נורה לו שלא יזרוק הדם כדי שלא יעבור על אותו ואת בנו. והיינו אם מצוה של עכשיו מתיר לעשות אף אם עי"ז יעבור איסורים למפרע, וא"כ אותו ספק כאן, ובפמ"ג הלכות קריאת התורה כתב דאם נתנו לישראל עליה במקום כהן ואמר הברכה, ואח"כ רואים שיש כאן כהן, מעיקר הדין היו צריכים לתת לכהן אף אם עי"ז יהיה ברכה לבטלה דאתי עשה דוקדשתו ודחי ל"ת, וחזינן דדחי עשה דהשתא איסור דלמפרע, והביאו ממנהר"ל דיסקין דהשוטט פסח על החמץ, יזרוק הדם אף שיעבור למפרע על לא תשחט, וצ"ע במי שאמר המפיל ונזכר שלא בירך ברהמ"ז אם יברך.

כג. הזיקו באופן של חילול שבת, דהגדול פטור משום קלב"מ, ואצל הקטן ליכא קלב"מ.

כד. אחד שפגש את חבירו בשעה אחד עשרה בבוקר ועדיין לא בירך ברכת התורה והתחיל לדבר עמו בלימוד, מותר לו לענות לו משום דכבוד הבריות דוחה עשה בשב ואל תעשה, והרי אין איסור ללמוד לפני ברכת התורה אלא יש מצוה לברך וכבוד הבריות דוחה, ואין לך בוש גדולה מזו [בפרט אם זה היה הראש ישיבה שלו].

כה. קורא קריאת שמע לאחר זמנה ומכוין לשם מצוה, ידוע מה שהביא רבי שלמה בלוח דעת הח"ח, שעובר על לאו דאורייתא של בל תוסיף, וכמו ישן בשמיני בסוכה. **כו.** דעת הטורי אבן שקטן אין לו כוונה ומחשבה, ולפי"ז קטן שלבש ציצית ומכוין לשם ציצית אי"ז כוונה כלל, ואם כן מיד כשנהיה בר מצוה חייב לכוין לשם מצוה ואם לא יכוין הרי הוא כלובש ד' כנפות בלא ציצית כמבואר בבה"ל סי' ס, וצ"ע, וכי צריך לחשוב כן כל בין השמשות, והרי כל רגע אולי נהיה גדול.

כז. ביו"ט שני נחלקו אם צריך שלכם או לא, ולהסוברים דצריך שלכם אז אם אין לו שלו לא צריך כלל לקחת ואף דהוא גם חוה"מ מ"מ אין חיוב ביו"ט לקחת משום חוה"מ, כן מבואר בר"ן. ומעתה מי שהיה לו ביו"ט שני ד' מינים לא שלו ולקחם מספק [דשמא אי"צ לכם] ואחרי רגע החליט לישאר בא"י ואז זה נהיה חוה"מ ואז ודאי אין דין שלכם צריך לקחת עוד פעם.

כח. מי שזרקו ביו"ט של פסח חמץ לתוך ביתו, ולדעת הגר"א עובר אף בשל ישראל אחר כשמונח בביתו, ולהוציא אסור מחמת מוקצה, א"כ יתכן שצריך להפקיר ביתו כדי שלא יעבור איסור, ונסתפק בזה רבינו מרן הגר"ד לנדו שליט"א. **כט.** לשיטת המנח"ח, מילה ופסח כיון שיש בהם כרת, ויתכן שגם מזוזה כיון דעובר בכל רגע.

ל. כתב בתבואת שור שעל ל"ת מקבלים שכר בעוה"ז כיון דמי שעובר על ל"ת יש עונש בעוה"ז – מלקות, גם מי שנמנע ולא עבר השכר בעוה"ז, וכתב הלב אריה דלפי"ז מילה ופסח שיש בהם כרת וא"כ העונש בעוה"ז אף השכר בעוה"ז.

לא. תשבות בשבת, ולא צריך כוונה כדמוכח בפסחים דף נ ע"ב שאף אותם נשים שהיו עצלניות ולא עבדו כל השבוע מקבלים שכר, עיי"ש ברש"י.

לב. היו לפניו ארבע מינים, ולקח הלולב מברך על מצות לולב ושהחיינו, ואח"כ לוקח האתרוג מברך עוד הפעם על האתרוג על נטילת אתרוג ולכאורה גם שהחיינו יהא צריך לברך אם הפסיק, וכך על כל מין.

לג. עשה קידוש בשביעי של פסח, ואמר שהחיינו, ואצלו זה הפסק כי בשביעי של פסח לא אומרים שהחיינו, אבל השומעים יצאו כי יכול להוציאם מדין ערבות דלגבי דידהו אין כאן הפסק, וכמו מי שמוציא השני בברכה על התפילין מדין ערבות שפשוט שהמוציא יכול לדבר והם יצאו אבל הוא לא יצא.

לד. אם אמר בשמיני עצרת חג הסוכות, הוא יצא, כמבואר במ"ב, אבל השומעים יכולים לומר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי, כמבואר בפמ"ג או"ח סי' ר"ד.

לה. בירך ברהמ"ז כשהוא קטן והגדיל, נסתפק הרע"א דאולי צריך לברך עוד הפעם, ואם בירך שוב, ואח"כ מיד רואים שהביא שערות, עיין ש"ש דיש שסוברים שחוששים מספק שהביא רק עכשיו, וא"כ יהיה צריך עוד הפעם לברך.

לו. מבואר בסי' מז דיש שהיו אומרים בברכת השחר עוד ברכות, והוא ברוך אתה ה' מגביה שפלים, והמ"ב הביא מהפמ"ג דגוערין במי שמברך זה, אבל עכ"פ משמע שזה לא ברכה לבטלה, וא"כ ראוי שיגמור להציל מספק ברכה לבטלה, והגר"א גניחובסקי אמר שאמר 'שפטרני מעונשו של זה' דהרי יש שסוברים שצריך שם ומלכות, ואף שאנו מספק לא אומרים שם ומלכות אבל עכ"פ להנך פוסקים לא יצא ידי הברכה, ויצא עכשיו, והוסיף דיחשוב רק על בן אחד כדי שישאר לו הברכה לשאר הבנים אם יטעה עוד הפעם (ואמר לי הגאון ר' אליהו מן שליט"א שאמר זאת לרבינו מרן הגר"ח קניבסקי זללה"ה ואמר שזה טוב לסעודת פורים).

לז. בשו"ע יו"ד סי' שעג איתא שאם אחד התפלל מעריב מבעוד יום ואח"כ שמע שמת לו מת לא עולה יום זה לימי האבילות, והיינו משום דאצלו זה לילה, ונראה דה"ה דחתן הדין כן, דאם התפלל מעריב ואח"כ היה החופה מבעוד יום הרי לא עולה היום הזה לשבע ברכות, ולפי"ז אם החתן יתפלל והכלה הרי לו לא יעלה, ולכלה יעלה, וצ"ע.

לח. אם קידש אשה ע"מ שלא יגרשנה, הרי אם חלו הגירושין, הרי לא חלו דאם יחולו הגירושין הרי אינה מקודשת ולא חל הגירושין, וכל חלות שאם יחול לא יחול ולא חל ובגמ' מכות משמע שאין כזה אופן שלא יוכל לגרש.

לט. תוס' בסוטה יח כתבו שאם נתן לאשה שני גיטין פסול משום דגט אחד אמר רחמנא ולא שנים, ולפי"ז אם גט אחד נפסל כשר דיש כאן רק גט אחד.

מ. אח אחד שנולד בה' אדר א' והשני נולד בב' אדר ב', והנה זה שנולד בב' אדר ב' כשהגיע לשבעים שנה נהיה בן שבעים לפני אחיו, וחייב לכבדו, אבל הוא חייב לכבד את אחיו שנולד בה' אדר א' משום שנקרא אחיו הגדול.

מא. נחלקו הבית מאיר והרעק"א כשנפל לבית חפץ מי קונה, דהרי האשה יש לה ג"כ זכות מדור, ועל זה כתב הבית מאיר דזה כמו שוכר שקונה, והרע"א תשו' קלג באמצע כתב, שלאשה אין שום זכות דיש לה רק רשות והוא יכול להעביר אותה לבית אחר

ומעתה יתכן לדון דאשה לא תהא חייבת במזוזה דכדי שיהיה שוכר חייב במזוזה צריך שיהיה לו זכות, וכן יתכן שלא חייבת בבדיקת חמץ, וצ"ע לדינא, ונפ"מ למי שנמצא בכולל והודיעו לו שנפל מזוזה בביתו ואומר לאשתו שתתקן, ואם אשתו לא חיבת, הרי זה רק שלוחו של הבעל וא"כ מצוה בו יותר משלוחו, אבל אם היא חייבת מחמת עצמה יתכן שאין כאן יותר מבשלוחו, וצ"ע לדינא.

מב. בשו"ע יו"ד סי' יז איתא שם שיש ספק על איזה דברים אם עוברים על אותו ואת בנו, וכתב הש"ך נפ"מ, דאם ודאי עוברים נפסל לעדות ואם ספק עוברים לא נפסל כיון דאין בזה מלקות. ומהש"ך נראה דגם מספק לא נפסלים. וברעק"א תמה דהרי ודאי שעל הצד שעבר נפסל ואף אם אין מלקות מחמת ספק, עכ"פ ברעק"א מבואר להדיא דנפסלים מספק, ובדעת הש"ך נראה שלא נפסלים כלל.

מג. נראה דלא סגי שיוריד מהאש דהרי ממשיך הכלי ראשון מבשל אף שאינו על האש וא"כ צריך להוציאו לכלי שני, עדיין יש לעיין דדבר אש מבשל גם בכלי שני וא"כ כל הגושים מבשלים אחד את השני.

מד. בסברה היה נראה דלא מהני להתרות בו, דכיון דבשעת מעשה לא היה מזיד מה יועיל שעכשיו מזיד, והראוני ירושלמי פ"י משבת שלפי פירוש הקרבן עדה מבוי' בדבריו דמהני התראה אחרי שהניח על האש, ובאמת גם בבבלי איתא כן בכתובות דף לג דאיתא בגמ' דאפשר להתרות אחרי שאמר עדות שיחזור בו, ורק משום כיון שהגיד א"א ומבואר שאפשר להתרות אחרי המעשה, וכבר נתקשה בזה הגר"ש שקאפ.

מה. לכאורה נראה שמלאכת בישול חמורה מכל המלאכות, דהרי בבישול זה מגיע לשליש בישול ואז מיקרי בישול, ומשם כל טיפה שממשיך זהו תוספת בישול וא"כ העובר על בישול הרי הוא מבשל הרבה בישולים, וכן הגרש"ז אויערבאך כתב במנחת שלמה תנינא לא שעובר כמה פעמים, ואף אם לא נאמר כן מ"מ איכא כאן ריבוי בשיעורים, וצע"ג להלכה.

מו. משכחת לה באחד שהיה צריך לאכול, ואמרו שאם ידליקו המזגן לא יצטרך לאכול, ולכאורה שניהם שוים, אמנם בעשיית מלאכה כתב הרמב"ם דנעשה מומר לכל התורה, ולא כתב כן באוכל ביוהכ"פ, ומצד שני הרי יש שסוברים דשבת הותרה אצל פיקו"נ, ובודאי אף יוהכ"פ חשיב 'הותרה' אבל רק מלאכה ולא עינוי.
מז. אחד שאל זה למרן רה"י הגר"ד פוברסקי זצלה"ה, וענהו שדבר זה מפורש במחזור דבתפלה זכה אומרים אני מוחל על הממון, ובודאי שמותר לומר תפילה זכה גם לאחר השקיעה.

מח. נחלקו סמ"ע ושי"ך (חו"מ ע"ג) מה זה הרחבת הזמן, להשי"ך הוא מחילה, דהיינו שמוחל את הזמן, ולהסמ"ע הוא נתינת זכויות, ולכן הק' שם שיצטרכו קנין, וא"כ לדעת הסמ"ע אולי אסור להרחיב הזמן בשבת דזהו קנין.

מט. כתב בבה"ל סי' קסז. שאם אחד שתה רוב רביעית יין, כגון בהבדלה, ואחריו שתה שאר משקין רביעית, אינו יכול לברך ברכה אחרונה, דהרי יתכן שחייב לברך על הגפן כבר ברוב כוס ואז לא יכול לברך בורא נפשות דהגפן פוטר שאר משקין, ואם לא פוטר צריך לברך בורא נפשות ומספק לא יכול לברך כלום.

נ. בליל הסדר ברכת היין ברכה על המצוה של ד' כוסות.

נא. להרע"א דבאיסור"ה האיסור כל פרוטה, וא"כ הרי אם הכניסו לפיו זה כבר שוה פחות, ועובר על פחות ואף שלו זה שוה, הרי הנתיבות כתב שצריך להיות שוה לכולם, ועיין.

